

Dokumentasjon av LOTTE-Barn for 2025

En simuleringsmodell for proveny- og fordelingseffekter av endringer i foreldrebetaling i barnehage

Bodil M. Larsen og Trine E. Vattø

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2025/19

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 30. april 2025

ISBN 978-82-587-2007-9 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Dette notatet dokumenterer simuleringsmodellen LOTTE-Barn for 2025, som beregner proveny- og fordelingseffekter av endringer i systemet for foreldrebetaling i barnehager.

Prosjektet er gjennomført på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 28.04.2025

Linda Nøstbakken

Sammendrag

Formålet med dette notatet er å beskrive etableringen av en oppdatert simuleringsmodell for proveny- og fordelingseffekter av endringer i systemet for foreldrebetaling i barnehage (LOTTE-Barn).

Modellen benytter hele populasjonen av småbarnsfamilier bosatt i Norge. I likhet med tidligere registerbaserte modellversjoner (Lian mfl. 2017 og Larsen mfl. 2024) anvender LOTTE-Barn for 2025 registerdata fra Inntekts- og formuesstatistikken for husholdninger og er tett knyttet til skatteberegningsmodellen LOTTE-Skatt (Hansen mfl. 2008 og Jia mfl. 2024). LOTTE-Skatt beregner proveny- og fordelingseffekter av endringer i regelverket for skatter og overføringer, mens LOTTE-Barn beregner tilsvarende effekter for endringer i regelverket for foreldrebetaling i barnehage. I likhet med LOTTE-Skatt beregner LOTTE-Barn kun direkte effekter, dvs. effekter av å endre regelverket gitt at personer ikke endrer adferden på grunn av regelendringen.

Barnehagedeltakelse er ikke observert i registerdata på husholdningsnivå, men må bestemmes ut ifra annen informasjon i dataene. I en tidligere versjon av LOTTE-Barn, dokumentert i Lian mfl. (2017), ble foreldrefradrag brukt for å tilordne barnehageplass. Med dagens høye nivå på barnehagedekning samt økende antall gratisplasser, har vi i denne og i forrige modellversjon (Larsen mfl. 2024) valgt å kun bruke barnets alder for de eldste barna og mottak av kontantstøtte for de yngste barna til å tilordne barnehageplass til det enkelte barn.

Vi beregner netto foreldrebetaling i barnehage for hver familie som brutto foreldrebetaling eksklusive kostpenger fratrukket stønad til barnetilsyn og skattereduksjonen ved foreldrefradrag. Vi viser hvordan brutto og netto barnehageutgifter fordeler seg etter kjennetegn ved husholdningen, som antall barn, forsørgerstatus og inntektsnivå. Videre viser vi flere eksempler på hvordan modellen kan brukes til å gi informasjon om proveny- og fordelingseffekter av ulike endringer i regelverket for foreldrebetaling.

Datagrunnlaget i denne versjonen av LOTTE-Barn bygger på registerdata for kalenderåret 2022, der husholdningenes inntekter er fremført til 2025. Som referanse benytter vi regelverket for foreldrebetaling i barnehage for barnehageåret 2025/2026 som er gjeldende fra 1. august 2025.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Innledning	6
2. Datagrunnlag	7
2.1. Datagrunnlaget i LOTTE-Skatt og LOTTE-Barn	7
2.2. Bestemmelse av husholdningens barnehagebruk	7
2.3. Sammenligning med barnehagestatistikken	8
2.4. Sammenligning med innrapportert foreldrebetaling	9
2.5. Fremføring av grunnlagsdata	10
2.6. Husholdningsinntekt	10
2.7. Deskriptiv statistikk for referanseåret 2025	10
3. Regelverk	13
3.1. Foreldrebetaling i barnehage	13
3.2. Stønad til barnetilsyn	13
3.3. Foreldrefradrag	14
3.4. Netto foreldrebetaling	14
3.5. Kostpenger	14
4. Bruk av LOTTE-Barn: Proveny- og fordelingseffekter	15
4.1. Foreldrebetaling i referansesystemet for 2025	15
4.2. Analyser av endringer i regelverket	18
4.3. Endringer i ordningen for inntektsmoderasjon	19
4.4. Avvikle foreldrefradraget og redusere makspris	21
5. Oppdatering av datagrunnlag og referansesystem	24
6. Avslutning	25
Referanser	26
Vedlegg A: Beregningsrutine for plassering av barn i barnehage i LOTTE-Barn 2025	28
Vedlegg B: Simuleringsrutinen for LOTTE-Barn 2025	32
Vedlegg C: Regelvariable i LOTTE-Barn 2025	37
Vedlegg D: Resultater for ekvivalensjustert inntekt	38

1. Innledning

Statistisk sentralbyrå har over flere år utviklet simuleringsmodeller for å beregne proveny- og fordelings effekter av endringer i systemet for foreldrebetaling i barnehage på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. I dette notatet dokumenteres den nye versjonen av LOTTE-Barn for 2025, som er basert på registerdata fra Inntekts- og formuesstatistikken for husholdninger (Statistisk sentralbyrå, 2025a). Notatet bygger på Larsen mfl. (2024), men i tillegg har vi inkludert flere typer tabeller og vi har fått tilgang til nye data som kan benyttes til validering av modellen. Modellkonseptet tilsvarer det som er etablert i Statistisk sentralbyrå for å beregne effekter av endringer i skatt, LOTTE-Skatt (Hansen mfl. 2008 og Jia mfl. 2024). På samme måte som LOTTE-Skatt beskriver proveny- og fordelings effekter av endringer i skattesystemet for personer, beskriver LOTTE-Barn hvordan endringer i priser og moderasjonsordninger for barnehage påvirker totalprovenyet og økonomien til barnefamiliene.

To fordeler ved å benytte registerdata er at det er enkelt å oppdatere grunnlagsdataene og at modellen knyttes tett opp mot skatteberegningsmodellen LOTTE-Skatt. Dessuten dekker data-grunnlaget hele befolkningen, slik at vi unngår frafalls- og vekteproblematikk. En hovedutfordring ved å bruke slike registerdata er at barnehagebruk ikke inngår i datagrunnlaget og derfor må anslås ut fra annen informasjon i dataene. Ifølge barnehagestatistikken har andel barn med plass i barnehage (dekningsgraden) for 1-5 åringer de siste årene stabilisert seg på rundt 94 prosent. For de eldste barna (3-, 4- og 5-åringer) er dekningsgraden på hele 97 prosent (Statistisk sentralbyrå, 2024a). Gitt den høye dekningsgraden har vi i denne versjonen av LOTTE-Barn tilordnet barnehageplasser til husholdninger med barn i aldersgruppen 0-6 år utelukkende basert på barnets alder og eventuell kontantstøtte mottatt av husholdningen.

En hovedkomponent i simuleringsmodellen, i tillegg til datagrunnlaget, er en detaljert beskrivelse av regelverket for foreldrebetaling, som i dette tilfellet er regelverket for barnehageåret 2025/2026, gjeldende fra august 2025. Dette er det såkalte referanseåret, som er vårt utgangspunkt for alternative politikksimuleringer. Vi tar utgangspunkt i de nasjonale ordningene for maksimalpris samt inntekts- og søskenmoderasjon og benytter dataene fra LOTTE-Skatt til å simulere barnehageutgifter for referansesystemet, samt for ulike regelverksendringer i LOTTE-Barn.

LOTTE-Barn kan beregne endringer i den disponible inntekten til husholdninger med barnehagebarn ved ulike regelverksendringer for foreldrebetaling. I LOTTE-Skatt forutsettes det at personer ikke endrer sin tilpasning som følge av endringer i personbeskatningen, og en tilsvarende forutsetning anvendes i LOTTE-Barn. Ved endringer i foreldrebetaling antas det, som en forenkling, at foreldrene hverken endrer sin arbeidstid eller bruk av barnehage. Slike adferdseffekter er studert i Thoresen og Vattø (2019) og Vattø og Østbakken (2024), hvor det etableres en simuleringsmodul for familienes tilpasninger i arbeids- og barnehagemarkedet til et gitt regelverk for foreldrebetaling i barnehage.

Notatet dokumenterer LOTTE-Barn for 2025. Avsnitt 2 beskriver modellens datagrunnlag, metoden for å bestemme barnehagebruk samt validering av modellen. I avsnitt 3 beskrives regelverk og satser knyttet til barnehageutgifter og hvordan regelverket er innarbeidet i simuleringsrutinen. I avsnitt 4 vises ulike anvendelser av modellen, både hvordan foreldrebetaling fordeler seg over ulike husholdninger i referansesystemet og resultater for alternative regelverk for foreldrebetaling. Avsnitt 5 beskriver hvordan grunnlagsdataene i modellen kan oppdateres og avsnitt 6 oppsummerer. Beregningsrutinen for plassering av barn i barnehage er gjengitt i vedlegg A, mens hovedkomponentene i LOTTE-Barn, dvs. simuleringsrutinen og regelverk er gjengitt i vedlegg B og C. Vedlegg D inneholder desiltabeller for ekvivalensjustert inntekt.

2. Datagrunnlag

Datagrunnlaget er, sammen med regelverksbeskrivelsen, en hovedkomponent i simuleringsmodellen LOTTE-Barn. I dette avsnittet skal vi se nærmere på datagrunnlaget og hvordan dette er tilrettelagt for å kunne simulere proveny- og fordelings effekter av foreldrebetaling i barnehage.

I denne versjonen av LOTTE-Barn benytter vi datagrunnlag for 2022 og fremfører inntektene til beregningsåret 2025.

2.1. Datagrunnlaget i LOTTE-Skatt og LOTTE-Barn

Modellen LOTTE-Skatt (Hansen mfl., 2008 og Jia mfl. 2024) er en veletablert modell for beregning av proveny- og fordelings effekter av endringer i personskattesystemet. Datagrunnlaget til LOTTE-Skatt er utgangspunktet for datagrunnlaget i LOTTE-Barn. Datagrunnlaget til LOTTE-Skatt består av inntektsopplysninger og ulike andre opplysninger fra administrative registre og statistiske datakilder for hele befolkningen per 31. desember i inntektsåret. Disse kildene inkluderer blant annet opplysninger fra skattemeldingene (lønn, næringsinntekt, kapitalinntekter mv.), skatteoppgjørregisteret (arbeidsledighetsstrygd, skattefrie overføringer), samt registerdata fra NAV (barnetrygd, kontantstøtte mv.), KOSTRA (sosialhjelp) og Lånekassen.

Populasjonen i LOTTE-Barn består av alle husholdninger med minst ett barn i alderen 0-6 år. For hvert enkelt barn finner vi relasjoner til hovedforsørger (som regel mor) og eventuell sideforsørger (som regel far). Dersom foreldrene er gift eller samboere og bor i énfamiliehushold, er det enkelt å bestemme sideforsørger. Dersom samboerparet bor i en flerfamiliehusholdning kan sideforsørger være ukjent, slik at mor feilaktig kan bli klassifisert som enslig forsørger. Videre er det noen tilfeller av at barn ikke har familienummer som kan knyttes opp mot voksne, og disse barna blir ekskludert i datagrunnlaget (under 1 prosent av barna).

2.2. Bestemmelse av husholdningens barnehagebruk

I Norge finnes det per i dag ikke registerdata som gir informasjon om barnehagebruk for det enkelte barn. Siden barnehagebruk er ukjent, må vi bestemme dette ut ifra annen informasjon i dataene. I flere tidligere registerbaserte versjoner av LOTTE-Barn har vi benyttet foreldrefradraget til forsørgerne for å tilordne barnehageplass. Gitt den høye dekningsgraden (andel barn med barnehageplass) blant de eldste barna i barnehagen, samt økende antall gratisplasser, har vi i denne versjonen, i likhet med 2024-versjonen av modellen (Larsen mfl. 2024) ikke benyttet foreldrefradrag til tilordning av barnehageplass. Vi har i stedet valgt å anta full dekningsgrad for 3-6 åringer (se Statistisk sentralbyrå 2025b for dekningsgrader i barnehage). For de yngre barna (2 år eller yngre) benytter vi informasjon om mottatt kontantstøtte i husholdningen som en indikasjon på hvorvidt barnet benytter barnehage.¹ Koden til imputeringsmetoden er gjengitt i vedlegg A.

I det følgende beskrives hovedkomponentene for tildeling av barnehageplass. Merk at vi tilordner barnehageplass over året (ingen plass, halv- eller fulltidsplass) utelukkende basert på barnets alder per 31. desember 2022 og eventuell mottatt kontantstøtte for barnet:

- 0-åringer tilordnes ingen barnehageplass.
- 1-åringer tilordnes halvtidsplass, eller ingen plass avhengig av mottatt kontantstøtte i husholdningen.

¹ Foreldre med barn mellom ett og to år (fra og med 13 til og med 23 måneder) som ikke er i barnehage, har rett til kontantstøtte (Arbeids- og velferdsdirektoratet, 2024b).

- 2-åringer tilordnes fulltidsplass, eller halvtidsplass/ingen plass avhengig av mottatt kontantstøtte i husholdningen.
- 3-, 4- og 5-åringer tilordnes fulltidsplass.
- 6-åringer tilordnes halvtidsplass, da vi forutsetter at alle starter på skolen i høsthalvåret.

Tabell 2.1 viser antall barn per alderskohort i 2022 og hvordan modellen allokterer barnehageplass til barn i ulike aldre. Vi ser at det i datamaterialet er 397 693 barn i aldersgruppen 0-6 år i 2022. Dette er 3 551 færre enn i befolkningsstatistikken (Statistisk sentralbyrå, 2024c). Avviket skyldes at vi ikke har klart å koble alle barna til en forsørger. Tabell 2.1 viser at 55 prosent av barna i alderen 0-6 år i LOTTE-Barn tildeles hel barnehageplass, 29 prosent tildeles halv plass og 16 prosent av barna tildeles ingen barnehageplass over året.

Tabell 2.1 Fordeling av barnehageplasser over året etter alderskohorter i LOTTE-Barn. Modellprediksjoner for grunnlagsåret 2022

Alder, år ¹	Hel plass		Halv plass		Ingen plass		Totalt
	Antall	Andel (%)	Antall	Andel (%)	Antall	Andel (%)	
0	0	0	0	0	51 923	100	51 923
1	0	0	45 688	80	11 679	20	57 367
2	44 854	82	8 771	16	1 094	2	54 719
3	56 394	100	0	0	0	0	56 394
4	57 084	100	0	0	0	0	57 084
5	58 818	100	0	0	0	0	58 818
6	0	0	61 388	100	0	0	61 388
Totalt	217 150	55	115 847	29	64 696	16	397 693

¹ Barnets alder per 31.12.2022.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022.

2.3. Sammenligning med barnehagestatistikken

Barnehagestatistikken (Statistisk sentralbyrå, 2024a) baserer seg på informasjon om antall plasser per 15. desember hvert år, og inneholder derfor ikke informasjon om hvor mange plasser som benyttes over kalenderåret 2022 (grunnlagsåret for modellen). For å kunne sammenligne datagrunnlaget til LOTTE-Barn med statistikken regner vi om tallene fra barnehagestatistikken til antall heltidsekvivalente barnehageplasser gjennom året (omregnet statistikk). Vi har brukt informasjon om antall plasser både i desember 2021 og desember 2022 for hver alderskohort, og forutsetter at barn som har plass i barnehage i desember 2021 fortsetter i barnehage gjennom hele det påfølgende året. Barna som starter i barnehage i løpet av kalenderåret antas å benytte barnehage halve året. Vi regner statistikken om til heltidsekvivalente plasser ved å la oppholdstid 1-24 timer per uke tilsvare en halvtidsplass, mens opphold over 24 timer regnes som en fulltidsplass.

I tabell 2.2 sammenlignes barnehagebruken i LOTTE-Barn med tall fra barnehagestatistikken. Statistikken viser at det er om lag 2 600 barn som starter i barnehagen allerede før de fyller ett år, mens vi i modellen forutsetter at disse barna ikke har barnehageplass. Videre viser statistikken at det er om lag 350 barn som har utsatt skolestart, og som derfor fortsetter i barnehagen hele året de fyller 6 år. Dette tar vi heller ikke hensyn til i den omregnede statistikken og antar isteden at alle disse bruker barnehagen i et halvt år.

Tabell 2.2 viser at modellen overestimerer antall fulltidsekvivalente barnehageplasser med 3 prosent, etter at vi har korrigert for tidlig barnehagestart og utsatt skolestart. Det gjenværende avviket kan skyldes at imputeringsmetoden, som ble beskrevet i avsnitt 2.2, innebærer at noen husholdninger tilordnes feil bruk av barnehage. Vi vet at vi overestimerer for tre alderskohorter (3-5-åringer), fordi vi tilordner full barnehageplass til alle, mens den faktiske dekningsgraden er rundt 97 prosent for aldersgruppene. For 1- og 2-åringer kan avviket også skyldes støy i dataene for kontant-

støtte. En har rett til å søke om kontantstøtte inntil 3 måneder etter støtteperioden, som gjør at utbetalingsperioden kan være forsinket.

Ved å se på barnehagebruk etter ettårige alderskohorter, ser vi at for samtlige grupper, bortsett fra for 1-åringene, er bruken noe overestimert i modellgrunnlaget. Overestimeringen er størst for 2- og 3-åringene, der avviket utgjør 5 prosent. Avviket mellom omregnet statistikk og tildeling av barnehageplass i LOTTE-Barn er størst for 1-åringene, hvor modellen underestimerer med 7 prosent.²

Alt i alt ser denne versjonen av LOTTE-Barn ut til å treffe bruk av barnehage godt, både totalt og for de ulike alderskohortene. Metoden for tildeling av barnehageplasser som vi benytter treffer bedre på antall barnehageplasser enn det som fulgte av tidligere modellversjoner (som baserte seg på foreldrefradrag, se Lian mfl. 2017).

Tabell 2.2 Antall barn i barnehage (fulltidsekvivalenter), modellberegning og sammenligning med tall fra barnehagestatistikken

Alder, år ¹	Statistikk per des. 2021	Statistikk per des. 2022	Omregnet statistikk 2022	LOTTE-Barn kalenderår 2022	Avvik
0 år		2 385		0	
1 år	2 597	46 442	24 520	22 844	-7 %
2 år	42 389	51 846	47 117	49 240	5 %
3 år	52 536	54 629	53 582	56 394	5 %
4 år	54 472	55 525	54 998	57 084	4 %
5 år	56 592	57 339	56 965	58 818	3 %
6 år	59 283	345	29 814	30 694	3 %
Totalt	267 867	268 511	266 996	275 074	3 %

¹ Barnets alder per 31.12.2022.

Kilder: Barnehagestatistikken (SSB, 2024a) og egne beregninger. Beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022. Statistisk sentralbyrå.

2.4. Sammenligning med innrapportert foreldrebetaling

For 2022 har vi for første gang fått informasjon om faktisk foreldrebetaling for barnehage og ikke kun begrenset til beløpsgrensene i foreldrefradraget. Via tall som rapporteres inn fra barnehagene (kommunale og private) og kommunene (SFO) til skatteetaten i forbindelse med foreldrefradraget har vi informasjon om faktisk foreldrebetaling for barnehage og SFO for kalenderåret 2022. Vi kan dermed sammenligne simulerte tall for provenyet i grunnlagsåret 2022 fra LOTTE-Barn med informasjon om innrapportert foreldrebetaling i 2022.

I datafilen for innrapportert foreldrefradrag fra skatteetaten er det også informasjon om organisasjonsnummer. For å skille foreldrebetaling som gjelder SFO fra foreldrebetaling for barnehage, har vi benyttet organisasjonsnummer for barnehager hentet fra Brønnøysundregisteret (per juli 2024).

Datasettet for foreldrebetaling for barnehager i 2022, som vi får med denne koblingen av filer via organisasjonsnummer, viser et totalt beløp på 8,123 milliarder kr, sammenlignet med et beløp på 7,954 milliarder kr som følger av simulering med LOTTE-Barn for grunnlagsåret 2022.

Til tross for at LOTTE-Barn ser ut til å overestimere antall barn i barnehage samt at vi har forutsatt at alle betaler makspris, underestimeres total foreldrebetaling med 2,1 prosent. En årsak kan være moderasjonsordningene, som det må søkes aktivt om å få. I LOTTE-Barn forutsetter vi at alle som har rett på det får moderasjonsordning, men hvis det faktisk er slik at ikke alle får moderasjonen de

² Barna på 12 mnd er spesielt vanskelige å plassere i barnehage, da disse ikke er i kontantstøttealder. Vi har tildelt alle på 12 mnd null plass, men dersom vi hadde tildelt halv plass til alle ville avviket blitt redusert til -1 prosent for 1-åringene, og totalt avvik ville da blitt om lag 3 prosent. Det må imidlertid poengteres at metoden for omregnet statistikk er grov og representerer ikke nødvendigvis en fasit for antall fulltidsekvivalente plasser over året for 1-åringene.

har rett på så vil dette trekke i retning av underestimering av foreldrebetalingen. Standard makspris er satt til 3 195 kr i LOTTE-Barn for 2022, som er et månedsveid gjennomsnitt av pris per 1.1.22 (3 315 kr) og 1.8.22 (3 050 kr).

En annen årsak som trekker i retning av underestimering er at det er 3 551 barn som vi ikke har klart å tilordne forsørger og som derfor er tatt ut av grunnlaget til LOTTE-Barn (se avsnitt 2.2).

2.5. Fremføring av grunnlagsdata

Siden vi ønsker å utføre beregninger for senere år (2025) enn året for modellens datagrunnlag (2022), må vi fremskrive datagrunnlaget til det aktuelle beregningsåret.

I LOTTE-Barn antar vi at en husholdning i grunnlagsåret (2022) representerer en tilsvarende husholdning i beregningsåret (2025). Det er ikke tatt hensyn til eventuelle demografiske endringer fra grunnlagsåret til beregningsåret. Dermed er andelen og antallet med barnehageplass antatt å være tilnærmet de samme i grunnlagsåret og i beregningsåret, og reflekterer metoden for tilordning av plass som beskrevet i avsnitt 2.2.³

Inntekter og andre kroneverdier fremføres til 2025-kr på samme måte som i LOTTE-Skatt, ved at vi benytter de siste offisielle fremføringene i LOTTE-Skatt.

2.6. Husholdningsinntekt

Inntektsbegrepet vi benytter har som formål å gi en indikasjon på velferd eller konsummuligheter for en husholdning, og her anvendes disponibel husholdningsinntekt. Desiltabellene som anvendes til å gi beskrivelser av fordelingseffekter fra simuleringer av LOTTE-Barn, er konstruert ved at inntektene er summert over husholdningens medlemmer. Alle personer i samme husholdning tilordnes samme husholdningsinntekt, som betyr at «person» er analyseenheten i desiltabellene. Desiltabeller med noen resultater for ekvivalensjustert inntekt er gitt i vedlegg D.

2.7. Deskriptiv statistikk for referanseåret 2025

Som tidligere beskrevet inngår hele populasjonen av husholdninger i Norge med minst ett barn i aldersgruppen 0-6 år i LOTTE-Barn (se tabell 2.1 for en oversikt over totalt antall barn samt barn i ulike aldre). I tabellene 2.3-2.5 gir vi oversikter over ulike kjennetegn ved husholdningene med små barn. Tallene er basert på 2022-grunnlagsdata der inntektene er fremført til 2025.

Tabell 2.3 viser hvor mange husholdninger som kategoriseres som par og enslige forsørgere, samt fordelt etter antall barn 0-6 år i husholdningen. Vi finner at det er om lag 48 000 husholdninger med enslige forsørgere og om lag 242 000 parhusholdninger. Blant de enslige forsørgerne er det en stor overvekt av husholdninger med kun ett barn i aldersgruppen 0-6 år, og noe færre barn i husholdningen totalt (0-17 år). Som forventet er gjennomsnittlig disponibel inntekt i parhusholdningene betydelig høyere enn i husholdningen med enslig forsørger. Derimot finner vi små forskjeller i gjennomsnittlig inntekt mellom husholdninger som har ett, to og tre eller flere barn i alderen 0-6 år. Gjennomsnittlig andel bruk av barnehage blant barn 0-6 år i husholdningen er relativt likt fordelt mellom par og enslige forsørgere, mens den er noe høyere for husholdninger med to barn i alderen 0-6 år for begge husholdningstypene.

³ Standard bruk av LOTTE-Skatt baserer seg på et 10%-utvalg samt implisitte antallsfremføringer som ikke er hensiktsmessige for bruk i LOTTE-Barn. I LOTTE-Barn benytter vi i stedet hele populasjonen av småbarnsfamilier, uten antallsjusteringer.

Tabell 2.4 viser gjennomsnittlig antall barn 0-6 år, andel enslige forsørgere og gjennomsnittlig andel bruk av barnehage per barn fordelt etter inntektsdesiler av disponibel inntekt. Vi finner at andelen enslige forsørgere er mye høyere i de laveste inntektsdesilene enn i de midtre og høyeste inntektsdesilene: i første og andre desil er andelen henholdsvis 0,51 og 0,21, mens blant de med middels inntekt i femte desil er andelen bare 0,06. Videre finner vi at antall barn 0-6 år i husholdningene er noe lavere i de lavere enn i de høyere inntektsdesilene, mens andel barn med tilordnet barnehageplass er relativt jevnt fordelt.

I tabell 2.5 ser vi nærmere på betydningen av geografisk sentralitet. Sentralitetsindeksen er en kode med en verdi for hver kommune, som gir et mål for kommunens sentralitet. Kommuner i sone 1 (S01) har høyest sentralitet mens sone 6 (S06) har lavest sentralitet (se Høydahl, 2020 for detaljer om inndeling i sentralitetssoner). Antall voksne og antall småbarn er svært like i husholdningene i de ulike sonene, mens antall barn under 18 år og andel enslige forsørgere er noe høyere jo mindre sentralitet.

Tabell 2.3 Sammenheng mellom barnehagebruk og inntekt, ulike familietyper

Forsørgerstatus	Antall barn (0-6 år)	Antall hushold	Antall voksne	Antall barn (0-17 år)	Andel, bruk av barnehage ²	Disponibel inntekt ³
Par	1 barn	152 813	2,06	1,69	0,68	1 162 066
	2 barn	80 836	2,04	2,29	0,71	1 217 842
	≥3 barn	8 732	2,08	3,37	0,65	1 216 241
	I alt	242 381	2,06	1,95	0,69	1 182 619
Enslig forsørger ¹	1 barn	40 491	1,61	1,60	0,66	829 616
	2 barn	6 970	1,69	2,38	0,72	838 090
	≥3 barn	655	1,66	3,54	0,68	781 091
	I alt	48 116	1,62	1,74	0,67	830 183

¹ I husholdninger der barnet kun bor sammen med hovedforsørger og ikke sideforsørger blir hovedforsørger klassifisert som enslig forsørger. Den enslige forsørgeren kan likevel bo i en husholdning med flere voksne (for eksempel egne foreldre).

² Gjennomsnittlig andel for bruk av barnehage blant barn 0-6 år i husholdningen for referansen 2025 (basert på grunnlagsåret 2022).

Heltidsplass hele året for samtlige barn i husholdningen gir andel 1. Alle 0-åringene har andel 0, mens alle 6 åringene har maksimalt andel 0,5.

³ Samlet disponibel inntekt i husholdningen i referansen for 2025.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell 2.4 Antall barn og familietyper i inntektsdesiler etter samlet disponibel inntekt i husholdningen

Desilgruppe	Disponibel inntekt ¹	Antall barn 0-6 år	Andel enslige forsørgere	Andel, bruk av barnehage ²
1	411 806	1,32	0,51	0,71
2	703 596	1,41	0,21	0,67
3	858 823	1,41	0,09	0,66
4	968 048	1,43	0,07	0,67
5	1 058 119	1,44	0,06	0,68
6	1 144 233	1,45	0,07	0,70
7	1 237 388	1,45	0,07	0,71
8	1 357 092	1,45	0,09	0,72
9	1 545 598	1,45	0,11	0,72
10	2 346 334	1,46	0,14	0,73

¹ Samlet disponibel inntekt i husholdningen i referansen for 2025.

² Gjennomsnittlig andel for bruk av barnehage blant barn 0-6 år i husholdningen for referansen 2025 (basert på grunnlagsåret 2022).

Heltidsplass hele året for samtlige barn i husholdningen gir andel 1. Alle 0-åringene har andel 0, mens alle 6 åringene har maksimalt andel 0,5.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell 2.5 Antall barn, familietyper, barnehagebruk og inntekt etter geografiske soner

Sentralitets- sone	Antall hushold	Antall voksne	Antall barn (0-17 år)	Antall barn (0-6 år)	Andel enslige forsørgere	Andel, bruk av barnehage ¹	Disponibel inntekt ²
S01 (høy)	62 277	1,99	1,80	1,35	0,15	0,67	1 270 941
S02	74 949	1,99	1,89	1,37	0,15	0,69	1 133 144
S03	72 557	1,98	1,93	1,37	0,17	0,69	1 064 789
S04	46 361	1,98	2,02	1,39	0,18	0,69	1 062 187
S05	23 983	1,99	2,04	1,39	0,19	0,69	1 053 965
S06 (lav)	10 370	2,00	2,03	1,39	0,21	0,69	1 034 904
I alt	290 497	1,99	1,92	1,37	0,17	0,69	1 124 244

¹ Gjennomsnittlig andel for bruk av barnehage blant barn 0-6 år i husholdningen for referansen 2025 (basert på grunnlagsåret 2022).

Heltidsplass hele året for samtlige barn i husholdningen gir andel 1. Alle 0-åringene har andel 0, mens alle 6 åringene har maksimalt andel 0,5.

² Samlet disponibel inntekt i husholdningen i referansen for 2025.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

3. Regelverk

I dette avsnittet beskriver vi regelverket for foreldrebetaling i barnehage, stønad til barnetilsyn, foreldrefradrag og kostpenger og redegjør for hvordan regelverket er representert i LOTTE-Barn. En nærmere gjennomgang av utviklingen i regelverket siden starten av 2000-tallet er gitt i Larsen mfl. (2024).

3.1. Foreldrebetaling i barnehage

Foreldrebetaling i barnehagene reguleres med en makspris, som ble justert ned til 2 000 kr per måned fra 1. august 2024 og 1 500 kr per måned i de minst sentrale kommunene (sentralitetssone 5 og 6). I kommunene i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark er barnehageplass gratis. Søskenmoderasjonen skal være minst 30 prosent for det andre barnet og gratis for tredje og ytterligere barn dersom barna går i barnehage i samme kommune. Videre skal ingen betale mer enn 6 prosent av samlet inntekt for en barnehageplass. Gratis kjernetid for barn på 2 år og eldre innebærer gratis deltidsplass (20 timer per uke) eller at prisen for en heltidsplass er tilsvarende redusert for husholdninger med inntekt under en gitt inntektsgrense. Både ordningen for reduksjon i foreldrebetalingen og gratis kjernetid beregnes med utgangspunkt i husholdningens samlede skattepliktige person- og kapitalinntekt.

I Statsbudsjettet for 2025 foreslo regjeringen å videreføre prisene, kontantstøtten og ordningene for søsken- og inntektsmoderasjon på samme nominelle nivå som 2024 og dette ble også resultatet i endelig vedtatt budsjett.

De nasjonale ordningene har langt på vei gjort at det eksisterer et enhetlig system for foreldrebetaling i barnehager, basert på kjennetegn som vi har informasjon om i grunnlagsdataene. I LOTTE-Barn antar vi (i referansesystemet) at prisene settes med basis i de nasjonale retningslinjene for makspris og søsken- og inntektsmoderasjon.⁴ De nasjonale inntektsmoderasjonsordningene baserer seg på kalenderårsinntekt fra fjorårets skattemelding for hvert barnehageår (august-juli), men dersom husholdningen har dokumentasjon på at inntektssituasjonen har endret seg negativt siden fjoråret, kan nåværende inntekt legges til grunn. For enkelhets skyld tar vi i modellen utgangspunkt i inntekt for samme kalenderår som en har barnehageplass. For barn med rett til gratis kjernetid (20 timer per uke) forutsetter vi en 20/45-dels reduksjon av barnehageutgiftene for en heltidsplass (45 timer per uke), etter at det er tatt hensyn til søsken- og inntektsmoderasjon. I modellen antar vi at alle har heltidsplass, men vi skiller mellom barn som antas å bruke barnehagen hele og halve kalenderåret, med tilsvarende forskjell i den årlige foreldrebetalingen.

3.2. Stønad til barnetilsyn

Enslige forsørgere under utdanning eller i arbeid med arbeidsinntekt under seks ganger folke-trygdens grunnbeløp (6 G) har rett til å motta stønad til barnetilsyn (Arbeids- og velferdsdirektoratet, 2024a). 64 prosent av de dokumenterte utgiftene til barnetilsyn dekkes.⁵

Stønadsnivået beregnes i modellen basert på simulert foreldrebetaling i barnehage. Det antas at forsørgeren har rett til stønad til barnetilsyn dersom forsørgeren faktisk mottok dette i data-grunnlaget.

⁴ Den enkelte kommune kan tilby foreldrene en lavere pris enn i de nasjonale retningslinjene. Dette tar vi ikke hensyn til i LOTTE-Barn. Den enkelte kommune må dekke et eventuelt mellomlegg mellom kommunalpris og makspris over kommunebudsjettet.

⁵ De dokumenterte utgiftene til barnepass kan ikke overstige 55 800 kr for ett barn, 72 792 kr for to barn og 82 500 kr for tre eller flere barn. Disse grensene er uansett ikke bindende når vi her kun ser på foreldrebetaling i barnehage (og ikke SFO, dagmamma eller andre ordninger).

3.3. Foreldrefradrag

Foreldre har krav på fradrag i alminnelig inntekt for dokumenterte utgifter til pass og stell av hjemmeboende barn som er 11 år eller yngre (Skatteetaten, 2024). Skattefordelen av fradraget utgjør dermed inntil 22 prosent av dokumenterte utgifter til barnepass. Barnehager og skolefritidsordninger er pliktige til å innrapportere oppgave over foresattes kostnader til barnetilsyn. Disse kostnadene blir forhåndsutfylt som foreldrefradrag i skattemeldingen både for kommunale og private barnehager. Eventuelle kostpenger og barnetilsynsutgifter dekket gjennom stønad til barnetilsyn inngår ikke i foreldrefradraget. Fradraget er på maksimalt 25 000 kr per år for ett barn, og 15 000 kr for hvert ytterligere barn. Foreldrene kan fordele fradraget mellom seg.

Skattefordelen av foreldrefradraget beregnes i LOTTE-Barn basert på simulert foreldrebetaling i barnehage (etter stønad til barnetilsyn).

3.4. Netto foreldrebetaling

Vi beregner i LOTTE-Barn netto foreldrebetaling i barnehage som foreldrebetaling i barnehage eksklusive kostpenger, stønad til barnetilsyn og skattereduksjonen som følge av foreldrefradraget. Netto foreldrebetaling gir dermed et bilde av de reelle barnetilsynskostnadene (utenom kostpenger) til småbarnsforeldrene.

3.5. Kostpenger

Barnehagene kan kreve betaling for kost (matpenger) utover den regulerte foreldrebetalingen i barnehage. Det er generelt stor variasjon i kostprisen, både mellom barnehager, mellom barnehager med ulik eierform (kommunale, private) og mellom fylker. Siden vi i LOTTE-Barn mangler informasjon om hvilken barnehage det enkelte barn benytter, forutsetter vi for enkelhets skyld at kostprisen er lik for alle.

Statistisk sentralbyrå gjennomfører årlige undersøkelser av foreldrebetalingen for fulltidsopphold i alle kommunale og private barnehager (totalt om lag 5 200 barnehager). Sandstå (2024) rapporterer at gjennomsnittlig kostpris og andre tilleggsutgifter for alle barnehager per januar 2024 var 379 kr per barn (hvorav kostpenger 377 kr og andre tilleggsutgifter 2 kr). Kostpenger og andre tilleggsutgifter er ikke regulert av myndighetene, og er ikke knyttet til husholdningens inntekt. Det er stor variasjon i kostprisen mellom barnehager, men siden vi mangler informasjon om hvilken barnehage det enkelte barn benytter, forutsetter vi i LOTTE-Barn at kostprisen er 380 kr per mnd for alle i 2025.

4. Bruk av LOTTE-Barn: Proveny- og fordelingseffekter

I dette avsnittet skal vi se nærmere på hvilken informasjon modellen kan gi, ved å vise effekter av ulike politiske tiltak. Vi tar utgangspunkt i regelverket for foreldrebetaling i referansesystemet gjeldende fra 1. august 2025 og viser effekter av ulike endringer i dette regelverket. Tabellene vi presenterer er standardtabeller for beskrivelse av resultater i LOTTE-Barn, dvs. tabeller for proveny- og fordelingseffekter. I fordelingstabellene deler vi husholdningene inn etter antall barn, forsørgerstatus og inntektsnivå.

I avsnitt 4.1 ser vi på hvordan foreldrebetaling i referansesystemet fordeler seg over ulike husholdninger og i avsnitt 4.2 rapporterer vi provenyeffekter for en rekke ulike endringer i regelverket. Avsnittene 4.3 og 4.4 gir mer utførlige resultater for fordelingseffekter av to regelverksendringer: endringer i ordningen for redusert foreldrebetaling og en provenynøytral avvikling av foreldrefradraget.

4.1. Foreldrebetaling i referansesystemet for 2025

Forutsetninger for etableringen av referansesystemet (2024) er gjengitt i tabell 4.1 (se også gjengivelse av regelvariable og -verdier i vedlegg C). Merk at vi i referansesystemet benytter regelverket for barnehageåret 2025/2026, som er gjeldende fra 1. august 2025.

Maksprisen er satt til 2 000 kr for de fire meste sentrale sonene og 1 500 kr for de to minst sentrale sonene, samt 0 kr for kommunene i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark. Kostpenger er satt til 380 kr per måned for alle barn i barnehage.

Søskenmoderasjon beregnes ut fra foreldrebetalingen for første barn for hele året og er på 30 prosent for andre barn og 100 prosent for tredje og flere barn.

Summen av foreldrenes (hovedforsørger og sideforsørger til barnet i husholdningen) personinntekter og positive kapitalinntekter benyttes som inntektsgrunnlag for inntektsmoderasjon og for gratis kjernetid i barnehage. Inntektsmoderasjon gjelder for alle aldersgrupper (1-6 år) og innebærer at ingen skal betale mer enn 6 prosent av inntektsgrunnlaget for fulltidsplass per år for første barn. Dette betyr at husholdninger med inntekt under 366 667 kr for de geografiske sonene 1-4 og under 275 000 kr for de geografiske sonene 5-6 får barnehageplass til redusert pris.

Inntektsgrensen for gratis kjernetid er satt til 669 050 kr og den gjelder for barn på 2 år eller eldre. For husholdninger med rett til gratis kjernetid (20 timer per uke) beregnes utgiftene til en fulltidsplass (45 timer per uke) som 25/45-deler av ordinær pris etter eventuell inntektsmoderasjon.

Regelverdiene for stønad til barnetilsyn og foreldrefradrag er som tidligere beskrevet i avsnitt 3.2 og 3.3.

Tabell 4.1 Forutsetninger for referanse, 2025

Regelverk	Verdi
Makspris for heltidsplass etter kategorier for sentralitet, kr per måned:	
Sone 1 (høy sentralitet)	2 000
Sone 2	2 000
Sone 3	2 000
Sone 4	2 000
Sone 5	1 500
Sone 6 (lav sentralitet)	1 500
Makspris for heltidsplass i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark, kr per måned	0
Kostpenger, kr per måned	380
Søskenmoderasjon, 2. barn	30 %
Søskenmoderasjon, 3. og etterfølgende barn	100 %
Inntekstmoderasjon, maks barnehageutgifter som andel av inntekt	6 %
Gratis kjernetid, inntektsgrense, kr per år	669 050
Gratis kjernetid, nedre aldersgrense, år	2
Grunnbeløp i folketrygden (G) ¹	124 028
Stønad til barnetilsyn, inntektsgrense	6 G
Stønad til barnetilsyn, dekningsgrad	64 %
Stønad til barnetilsyn, maks beløp for 1 barn, kr per år	55 800
Stønad til barnetilsyn, maks beløp for 2 barn, kr per år	72 792
Stønad til barnetilsyn, maks beløp for 3 og flere barn, kr per år	82 500
Foreldrebetaling, maks beløp for 1. barn, kr per år	25 000
Foreldrebetaling, maks beløp for 2. og etterfølgende barn, kr per år	15 000
Skattereduksjon i prosent av foreldrebetaling	22 %

¹ Beløp per 1. mai 2024.

Tabell 4.2 viser simuleringsresultater for proveny fra foreldrebetaling (eksklusive kostpenger), skattefordel av foreldrebetaling, stønad til barnetilsyn og netto foreldrebetaling (foreldrebetaling eksklusive kostpenger fratrasket skattefordel av foreldrebetaling og stønad til barnetilsyn). Vi finner at foreldrebetaling i barnehage er beregnet til totalt om lag 4,9 milliarder kr i 2025, og netto foreldrebetaling er beregnet til om lag 3,8 milliarder kr. Kostpenger er beregnet til om lag 1,2 milliarder kr i 2025.

De to nederste linjene i tabell 4.2 viser gjennomsnittlig foreldrebetaling for en heltidsplass, hvor halvtidsplasser er omregnet til ekvivalent heltidsplass over året. Vi ser at gjennomsnittsprisen for en ekvivalent heltidsplass er beregnet til 1 614 kr per mnd, og at gjennomsnittsprisen målt netto (etter skattefordel av foreldrebetaling og stønad til barnetilsyn) er 1 251 kr per mnd.

Tabell 4.2 Foreldrebetaling i referansesystemet for 2025. Proveny, mill. kr og gjennomsnittspris, kr/mnd

Begrep	Referanse
Foreldrebetaling, mill. kr	4 885
Skattefordel av foreldrebetaling i inntekt, mill. kr	1 067
Stønad til barnetilsyn (kun barnehage), mill. kr	32
Netto foreldrebetaling ¹ , mill. kr	3 785
Kostpenger, mill. kr	1 150
Foreldrebetaling pr ekvivalent heltidsplass, kr pr mnd	1 614
Netto barnehageutgifter pr ekvivalent heltidsplass, kr pr mnd	1 251

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrebetaling i inntekt og stønad til barnetilsyn.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell 4.3 viser hvordan foreldrebetaling (eksklusive kostpenger), reduksjon i skatt som følge av foreldrefradrag, stønad til barnetilsyn samt netto foreldrebetaling fordeler seg på ulike husholdningstyper. Vi har kategorisert etter forsørgerstatus og antall barn i husholdningen.

Som ventet er foreldrebetalingen i gjennomsnitt lavere for enslige forsørgere og høyere for husholdninger med flere småbarn. Stønad til barnetilsyn for enslige forsørgere bidrar til redusert foreldrebetaling for denne gruppen.

Tabell 4.3 Foreldrebetaling fordelt etter forsørgerstatus og antall barn, husholdninger med barn 0-6 år, kr/år

Forsørgerstatus	Antall barn (0-6 år)	Foreldrebetaling (ekskl. kost)	Foreldrefradrag, red. skatt	Stønad til barnetilsyn	Netto foreldrebetaling ²
Par	1 barn	13 823	3 039	8	10 776
	2 barn	25 512	5 611	5	19 895
	≥3 barn	26 735	5 881	3	20 851
	I alt	18 186	4 000	7	14 180
Enslig forsørger ¹	1 barn	8 836	1 814	591	6 431
	2 barn	15 885	3 285	951	11 648
	≥3 barn	12 390	2 625	459	9 306
	I alt	9 905	2 038	642	7 226
I alt	1 barn	12 778	2 783	130	9 866
	2 barn	24 748	5 427	80	19 240
	≥3 barn	25 734	5 654	35	20 045
	I alt	16 815	3 675	112	13 028

¹ I husholdninger der barnet kun bor sammen med hovedforsørger og ikke sideforsørger blir hovedforsørger klassifisert som enslig forsørger. Den enslige forsørgeren kan likevel bo i en husholdning med flere voksne (for eksempel egne foreldre).

² Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell 4.4 viser hvordan foreldrebetaling i barnehage fordeler seg på ulike desilgrupper når personer er rangert etter disponibel husholdningsinntekt.⁶ Vi ser at netto foreldrebetaling i barnehage øker med inntekten, selv om antall barn i førskolealder (0-6 år) i gjennomsnitt er noe høyere blant inntektsgruppene i nedre del av fordelingen. Vi ser at dette har sammenheng med både lavere brutto foreldrebetaling (som avhenger av sentralitet, inntektsmoderasjon og gratis kjernetid) og høyere stønad til barnetilsyn for husholdninger i de laveste inntektsdesilene. Tabell 4.4 viser at netto foreldrebetaling er betydelig lavere for desilgruppe 1 enn for de øvrige desilgrupper.

Tabell 4.5 viser antall husholdninger med barn i alderen 0-6 år og netto foreldrebetaling etter geografisk sone for sentralitet. Vi ser at foreldrebetalingen er om lag 13 500 kr i de fire mest sentrale kommunene og betydelig lavere i de to minst sentrale områdene. Dette gjenspeiler maksprisene på barnehage i kommunene i de ulike sentralitetssonene (2 000 kr versus 1 500 kr) og at barnehage er gratis i kommunene i tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark.

⁶ Resultater for ekvivalensjustert inntekt er gitt i vedlegg D (tabellene D1 og D2).

Tabell 4.4 Foreldrebetaling etter disponibel inntekt, kr/år

Desilgruppe	Disponibel inntekt	Netto foreldrebetaling ¹	Foreldrefradrag, red. skatt	Stønad til barnetilsyn
1	411 806	6 462	1 823	379
2	703 596	11 737	3 310	310
3	858 823	13 326	3 759	34
4	968 048	14 007	3 951	15
5	1 058 119	14 452	4 076	13
6	1 144 233	14 878	4 196	12
7	1 237 388	15 140	4 270	8
8	1 357 092	15 341	4 327	19
9	1 545 598	15 394	4 342	18
10	2 346 334	15 594	4 398	16

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell 4.5 Antall husholdninger og netto foreldrebetaling i geografiske soner, kr/år

Sentralitetssone	Antall hushold	Netto foreldrebetaling ¹
S01 (høy)	62 277	13 310
S02	74 949	13 738
S03	72 557	13 621
S04	46 361	13 239
S05	23 983	9 759
S06 (lav)	10 370	8 675
I alt	290 497	13 028

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

4.2. Analyser av endringer i regelverket

Vi har benyttet LOTTE-Barn til å simulere effektene av endringer i makspris, fjerne søsken- og inntektsmoderasjon og gratis kjernetid, samt utvidelser av gratis kjernetid og gratis barnehage i de ulike geografiske sonene. I dette avsnittet går vi gjennom hovedresultatene fra disse simuleringene. Mer utførlige resultater for to av simuleringene, endring i ordningen for inntektsmoderasjon samt avvikling av foreldrefradraget i kombinasjon med redusert makspris, er gitt i avsnittene 4.3 og 4.4.

Tabell 4.6 viser en oversikt over provenyeffekter av alle endringene separat sammenlignet med referansen (regelverket per 1. august 2025). Vi finner blant annet at en økning i maksprisen med 100 kr gir en total økning i brutto foreldrebetaling på 250 mill. kr, som tilsvarer en økning i netto proveny på 193 mill. kr etter å ha tatt hensyn til stønad til barnetilsyn og skattefordelen av foreldrefradraget. Effekten av å øke maksprisen med 100 kr kun i sentralitetssone 5 og 6 (de minst sentrale kommunene) tilsvarer til sammenligning en netto økning på 21 mill. kr.

Tabell 4.6 viser videre at provenyeffekten gjennom netto foreldrebetaling av å avvikle søskenmoderasjon og inntektsmoderasjon er henholdsvis 344 mill. kr og 93 mill. kr.

Når det gjelder ordningen for gratis kjernetid for 2-5-åring, viser vi simuleringseffekter for fire ulike endringer i tabell 4.6. Provenyeffekten av å avvikle ordningen med gratis kjernetid er på 199 mill. kr i netto foreldrebetaling. En utvidelse av ordningen med gratis kjernetid til også å gjelde ettåringer (og uendret inntektsgrense), gir en reduksjon i proveny på 38 mill. kr. Videre viser simuleringresultatene at en utvidelse av ordningen til å gjelde alle årskull uavhengig av inntekt gir et redusert proveny på om lag 1,6 mrd. kr i netto foreldrebetaling. Simuleringresultatene for en økning i inntektsgrensen for gratis kjernetid med 50 000 kr viser at netto foreldrebetaling reduseres med 30 mill. kr.

Tabell 4.6 viser også provenyeffektene av å innføre gratis barnehage for alle og for ulike geografiske områder (sentralitetssoner). Resultatene viser at netto provenyeffekt er beregnet til 3,8 mrd. kr ved gratis barnehage for alle og 1,9 mrd. kr ved gratis i sone 1 og 2, 1,6 mrd. kr i sone 3 og 4 og 324 mill. kr i sone 5 og 6.

I de to neste avsnittene beskriver vi mer detaljerte resultater for de to siste alternativene i tabell 4.6, der inntektsmoderasjonen forsterkes til maks 5 prosent av inntekten (avsnitt 4.3) og der foreldre-fradraget avvikles og maksprisen reduseres tilsvarende for å oppnå provenynøytralitet (avsnitt 4.4).

Tabell 4.6 Oversikt over provenyeffekter av ulike endringer i regelverket og sammenligning med referansesystem (2025-regler). Totalt proveny, mill. kr

Alternativ	Foreldre- betaling (ekskl. kost)	Diffe- ranse til ref.	Foreldre- fradrag, red. skatt	Diffe- ranse til ref.	Stønad barne- tilsyn	Diffe- ranse til ref.	Netto foreldre- betaling ¹	Diffe- ranse til ref.
Referanse (2025)	4 885	-	1 067	-	32	-	3 785	-
Kostpenger	1 150							
Makspris økes med 100 kr for alle (inkl. tiltakssonen)	5 134	250	1 122	55	34	2	3 978	193
Makspris økes med 100 kr i sone 5 og 6	4 912	28	1 073	6	33	0	3 806	21
Avvikle søskenmoderasjon	5 296	411	1 133	66	34	1	4 129	344
Avvikle inntektsmoderasjon	5 004	119	1 094	26	33	0	3 877	93
Avvikle gratis kjernetid	5 153	268	1 124	56	46	14	3 983	199
Utvide gratis kjernetid til 1-åringer (uendret inntektsgrense)	4 834	-51	1 057	-11	30	-2	3 747	-38
Gratis kjernetid for alle uavhengig av inntekt	2 799	-2 086	610	-457	25	-7	2 163	-1 622
Gratis barnehage for alle (bortsett fra kost)	0	-4 885	0	-1 067	0	-32	0	-3 785
Gratis barnehage i sone 1 og 2 (bortsett fra kost)	2 489	-2 396	543	-524	19	-13	1 926	-1 859
Gratis barnehage i sone 3 og 4 (bortsett fra kost)	2 815	-2 070	616	-452	16	-16	2 183	-1 602
Gratis barnehage i sone 5 og 6 (bortsett fra kost)	4 466	-419	976	-91	29	-3	3 461	-324
Inntektsgrense for gratis kjernetid økes med 50 000 kr	4 844	-41	1 059	-8	30	-3	3 755	-30
Inntektsmoderasjon forsterkes til maks 5 % av inntekt ²	4 863	-21	1 063	-5	32	0	3 768	-16
Avvikle foreldrefradrag og redusere makspris (provenynøytralt) ²	3 818	-1 066	0	-1 067	25	-7	3 793	8

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn.

² I avsnitt 4.3 og 4.4 vises mer detaljerte resultater for disse to simuleringene.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

4.3. Endringer i ordningen for inntektsmoderasjon

Vi beskriver her mer detaljerte simuleringsresultater av en økning i inntektsmoderasjonen der taket for inntektsmoderasjon settes til 5 prosent av husholdningens bruttoinntekt, i stedet for 6 prosent som i referansen.

Tabell 4.6 viser at endringen fører til at samlede brutto utgifter til foreldrebetaling i barnehage reduseres med 21 mill. kr. Reduksjonen i foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn som følge av dette, gir en netto reduksjon i foreldrebetalingen på 16 mill. kr.

Differansen i foreldrebetaling mellom referansen og alternativet med økt inntektsmoderasjon for ulike husholdningstyper er vist i tabell 4.7. Vi finner at husholdninger med enslige forsørgere har de største fordelene av økt inntektsmoderasjon og at fordelene øker med antall barn i barnehagealder i husholdningen.

Tabell 4.8 viser hvordan regelendringen slår ut for ulike deler av inntektsfordelingen. Som forventet er det husholdningene i de lavere inntektsdesilene som har størst økonomisk fordel av økt inntekts-

moderasjon i barnehage. Det vil likevel ikke være en eksakt sammenheng her, fordi inntektsmoderasjon baserer seg på et annet inntektsbegrep (skattepliktige person- og kapitalinntekt i husholdningen) enn det som er benyttet i fordelingstabellene (disponibel inntekt i husholdningen).⁷

Tabell 4.9 viser effekter på netto foreldrebetaling i de ulike sentralitetssonene. Sonene 1-4 får størst absolutt reduksjon i foreldrebetalingen (om lag dobbelt så stor reduksjon som i sonene 5 og 6), men effektene er små.

Tabell 4.7 Endret inntektsmoderasjon (fra 6 pst til 5 pst av inntekt). Effekt på netto foreldrebetaling for ulike husholdningstyper gruppert etter antall barn. Antall hushold og kr/år

Forsørgerstatus	Antall barn (0-6 år)	Antall hushold	Netto foreldrebetaling ¹		
			Alternativ	Referanse	Differanse
Par	1 barn	152 813	10 756	10 776	-19
	2 barn	80 836	19 863	19 895	-32
	≥3 barn	8 732	20 772	20 851	-79
	I alt	242 381	14 154	14 180	-26
Enslig forsørger ²	1 barn	40 491	6 250	6 431	-180
	2 barn	6 970	11 282	11 648	-366
	≥3 barn	655	8 843	9 306	-463
	I alt	48 116	7 014	7 226	-211
I alt	1 barn	193 304	9 813	9 866	-53
	2 barn	87 806	19 182	19 240	-58
	≥3 barn	9 387	19 940	20 045	-106
	I alt	290 497	12 972	13 028	-56

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn. «Alternativ» beskriver netto foreldrebetaling i alternativet der inntektsmoderasjon settes lik 5 prosent av inntekten. «Referanse» beskriver netto foreldrebetaling i referansen for 2025, der inntektsmoderasjon er satt lik 6 prosent av inntekten.

² I husholdninger der barnet kun bor sammen med hovedforsørger og ikke sideforsørger blir hovedforsørger klassifisert som enslig forsørger. Den enslige forsørgeren kan likevel bo i en husholdning med flere voksne (for eksempel egne foreldre).

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell 4.8 Effekt på netto foreldrebetaling ved endret inntektsmoderasjon (fra 6 pst til 5 pst av inntekt). Husholdningene gruppert etter inntektsdesil. Kr/år

Desilgruppe	Disponibel inntekt(ref.)	Netto foreldrebetaling ¹		
		Alternativ	Referanse	Differanse
1	411 806	6 124	6 462	-338
2	703 596	11 645	11 737	-92
3	858 823	13 289	13 326	-37
4	968 048	13 990	14 007	-18
5	1 058 119	14 441	14 452	-11
6	1 144 233	14 868	14 878	-10
7	1 237 388	15 132	15 140	-9
8	1 357 092	15 332	15 341	-9
9	1 545 598	15 383	15 394	-11
10	2 346 334	15 581	15 594	-13

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn. «Alternativ» beskriver netto foreldrebetaling i alternativet der inntektsmoderasjon settes lik 5 prosent av inntekten. «Referanse» beskriver netto foreldrebetaling i referansen for 2025, der inntektsmoderasjon er satt lik 6 prosent av inntekten.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

⁷ Resultater for ekvivalensjustert inntekt er gitt i vedlegg D, tabell D3.

Tabell 4.9 Effekt på netto foreldrebetaling ved endret inntektsmoderasjon (fra 6 pst til 5 pst av inntekt). Husholdningene gruppert etter geografisk sentralitetssone. Kr/år

Sentralitetssone	Antall hushold	Netto foreldrebetaling ¹		
		Alternativ	Referanse	Differanse
S01	62 277	13 254	13 310	-56
S02	74 949	13 678	13 738	-60
S03	72 557	13 556	13 621	-65
S04	46 361	13 179	13 239	-60
S05	23 983	9 732	9 759	-28
S06	10 370	8 650	8 675	-26
I alt	290 497	12 972	13 028	-56

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn. «Alternativ» beskriver netto foreldrebetaling i alternativet der inntektsmoderasjon settes lik 5 prosent av inntekten. «Referanse» beskriver netto foreldrebetaling i referansen for 2025, der inntektsmoderasjon er satt lik 6 prosent av inntekten.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

4.4. Avvikle foreldrefradraget og redusere makspris

Vi anvender LOTTE-Barn til å vise effekter av å avvikle foreldrefradraget samtidig som maksprisen i barnehage reduseres slik at man oppnår provenynøytralitet.⁸ Det er viktig å være oppmerksom på at det kun er foreldrefradraget knyttet til barnehage som fjernes, og ikke foreldrefradrag som skyldes andre utgifter til barnepass, slik som utgifter til SFO, siden vi ikke simulerer dette i LOTTE-Barn. For å oppnå provenynøytralitet finner vi at maksprisen må reduseres med 431 kr per mnd, slik at makspris for fulltids plass i barnehage blir 1 069 kr per mnd i sentralitetssone 5 og 6 og 1 569 kr per mnd ellers (utenom i tiltakssonen, hvor det er gratis).

Tabellene 4.10-4.13 beskriver den kombinerte effekten av å avvikle foreldrefradraget og redusere maksprisen og hvordan endringene i netto foreldrebetaling fordeler seg over ulike husholdningstyper (tabell 4.11), over ulike inntektsdesiler (tabellene 4.12), samt over geografiske sentralitetssoner (tabell 4.13).

I tabell 4.11 ser vi at enslige forsørgere, i gjennomsnitt, kommer dårligere ut med høyere netto foreldrebetaling i barnehage med denne kombinerte endringen. Tabell 4.12 viser at husholdningene i de to første desilene får noe høyere netto foreldrebetaling, mens husholdningene i midten av inntektsfordelingen kommer bedre ut med redusert netto foreldrebetaling.⁹

Tabell 4.13 viser at det er relativt stor forskjell i effektene av å avvikle foreldrefradraget og redusere makspris mellom henholdsvis sonene 1-4 og sonene 5 og 6. De to minst sentrale sonene får en kraftig reduksjon i netto foreldrebetaling, både absolutt sett og relativt til foreldrebetalingen i referansen. Sonene 1-4 får økning i foreldrebetalingen.

⁸ Provenynøytralitet betyr her at vi har tilpasset makspris for å treffe samme provenyendring for foreldrebetalingen som for skattefordelen av foreldrefradraget. Det er vanskelig å treffe eksakt: tabell 4.12 viser at vi har fått om lag 1 mill. kr i differanse mellom brutto foreldrebetaling og skattefordelen av foreldrefradraget, noe som utgjør en differanse i netto foreldrebetaling på om lag 8 mill. kr.

⁹ Resultater for ekvivalensjustert inntekt er gitt i vedlegg D, tabell D4.

Tabell 4.10 Avvikle foreldrefradraget mot å redusere makspris. Provenyeffekt, mill. kr og gjennomsnittspris, kr/mnd

Begrep	Alternativ	Referanse	Differanse
Foreldrebetaling, mill. kr	3 818	4 885	-1 066
Skattefordel av foreldrefradrag i inntekt, mill. kr	0	1 067	-1 067
Stønad til barnetilsyn (kun barnehage), mill. kr	25	32	-7
Netto foreldrebetaling, mill. kr	3 793	3 785	8
Kostpenger, mill. kr	1 150	1 150	0
Foreldrebetaling pr ekvivalent heltidsplass, kr pr mnd	1 262	1 614	-352
Netto barnehageutgifter pr ekvivalent heltidsplass, kr pr mnd	1 254	1 251	3

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag i inntekt og stønad til barnetilsyn.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell 4.11 Avvikle foreldrefradraget og redusere makspris (provenynøytralt). Effekt på netto foreldrebetaling for ulike husholdningstyper gruppert etter antall barn. Antall hushold og kr/år

Forsørgerstatus	Antall barn (0-6 år)	Antall hushold	Netto foreldrebetaling ¹		
			Alternativ	Referanse	Differanse
Par	1 barn	152 813	10 777	10 776	1
	2 barn	80 836	19 884	19 895	-11
	≥3 barn	8 732	20 847	20 851	-4
	I alt	242 381	14 177	14 180	-3
Enslig forsørger ²	1 barn	40 491	6 586	6 431	155
	2 barn	6 970	11 994	11 648	346
	≥3 barn	655	9 839	9 306	533
	I alt	48 116	7 414	7 226	188
I alt	1 barn	193 304	9 899	9 866	34
	2 barn	87 806	19 258	19 240	17
	≥3 barn	9 387	20 079	20 045	34
	I alt	290 497	13 057	13 028	29

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn. «Alternativ» beskriver netto foreldrebetaling i alternativet der foreldrefradraget er avviklet og maksprisen er redusert for å oppnå provenynøytralitet i forhold til referansen. «Referanse» beskriver netto foreldrebetaling i referansen for 2025.

² I husholdninger der barnet kun bor sammen med hovedforsørger og ikke sideforsørger blir hovedforsørger klassifisert som enslig forsørger. Den enslige forsørgeren kan likevel bo i en husholdning med flere voksne (for eksempel egne foreldre).

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell 4.12 Effekt på netto foreldrebetaling ved å avvikle foreldrefradraget mot å redusere makspris. Husholdningene gruppert etter inntektsdesil. Kr/år

Desilgruppe	Disponibel inntekt (ref.)	Netto foreldrebetaling ¹		
		Alternativ	Referanse	Differanse
1	411 806	6 791	6 462	329
2	703 596	11 801	11 737	64
3	858 823	13 312	13 326	-15
4	968 048	13 964	14 007	-43
5	1 058 119	14 409	14 452	-43
6	1 144 233	14 843	14 878	-35
7	1 237 388	15 110	15 140	-30
8	1 357 092	15 321	15 341	-19
9	1 545 598	15 392	15 394	-1
10	2 346 334	15 608	15 594	14

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn. «Alternativ» beskriver netto foreldrebetaling i alternativet der foreldrefradraget er avviklet og maksprisen er redusert for å oppnå provenynøytralitet i forhold til referansen. «Referanse» beskriver netto foreldrebetaling i referansen for 2025.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

**Tabell 4.13 Effekt på netto foreldrebetaling ved å avvikle foreldrefradraget mot å redusere makspris.
Husholdningene gruppert etter geografisk sentralitetssone. Kr/år**

Sentralitetssone	Antall hushold	Netto foreldrebetaling ¹		
		Alternativ	Referanse	Differanse
S01	62 277	13 446	13 310	136
S02	74 949	13 877	13 738	139
S03	72 557	13 763	13 621	141
S04	46 361	13 373	13 239	134
S05	23 983	8 945	9 759	-814
S06	10 370	7 955	8 675	-720
I alt	290 497	13 057	13 028	29

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn. «Alternativ» beskriver netto foreldrebetaling i alternativet der foreldrefradraget er avviklet og maksprisen er redusert for å oppnå provenynøytralitet i forhold til referansen. «Referanse» beskriver netto foreldrebetaling i referansen for 2025.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

5. Oppdatering av datagrunnlag og referansesystem

LOTTE-Barn kan oppdateres årlig ved å bruke nye tilgjengelige registerdata kombinert med oppdatert versjon av LOTTE-Skatt (som foreligger i august hvert år). Denne oppdaterte modellen benytter siste tilgjengelige data, som er for kalenderåret to år tilbake i tid (inneværende år minus to). I oppdateringer må det også etableres et nytt referansesystem, siden regler for blant annet makspris, søsken- og inntektsmoderasjon kan være endret. Videre må fremføringene av inntektsdata fra grunnlagsår til beregningsår utføres. Fremføringene følger samme oppsett som i LOTTE-Skatt, bortsett fra at antall ikke justeres i fremføringen. Tidsperspektivet i dette innebærer at LOTTE-Barn kan oppdateres med siste tilgjengelige data fra Inntekts- og formuesstatistikken for husholdninger hver vår (med tre års etterslep).

Nåværende versjon av LOTTE-Barn benytter grunnlagsår 2022 og beregningsår 2025. Fra og med grunnlagsåret 2023 har det skjedd store omlegginger av rammeverket rundt LOTTE-Skatt. Vi har blant annet gått bort fra å kode i SAS og vi benytter ikke lenger et utvalg på 10 prosent, men hele registeret av bosatte. LOTTE-Skatt kodes nå i R og vi benytter Git og GitHub for å håndtere filversjoner og simuleringer. Dette får konsekvenser for den mulige oppdateringen av LOTTE-Barn til grunnlagsår 2023 og beregningsår 2026. Vi tar sikte på å omprogrammere LOTTE-Barn fra SAS til R.

Neste oppdatering av LOTTE-Barn kan skje våren 2026, med grunnlagsår 2023 og beregningsår 2026. Regelverket som innarbeides i referansen vil da være gjeldende regelverk per 1. august 2026, dersom dette er vedtatt innen april 2026.

6. Avslutning

I dette notatet har vi presentert og dokumentert en oppdatert versjon av simuleringsmodellen LOTTE-Barn. Modellen beregner proveny- og fordelingseffekter av ulike endringer i systemet for foreldrebetaling i barnehage.

Hovedkomponentene i modellen er et datagrunnlag med fulltelling av husholdninger med barn i barnehagealder, der inntektene fremføres til beregningsåret, samt en detaljert beskrivelse av regelverket for foreldrebetaling i barnehage i beregningsåret (referansen). Denne versjonen benytter grunnlagsdata for 2022 der inntektene er fremført til 2025. Modellen kan oppdateres årlig med nye grunnlagsdata, og neste oppdatering planlegges gjennomført våren 2026.

En utfordring er at barnehagebruk på person- eller husholdningsnivå ikke inngår i datagrunnlaget og derfor må anslås ut fra annen informasjon. I denne versjonen av LOTTE-Barn tilordner vi barnehageplasser til husholdninger med barn i aldersgruppen 0-6 år utelukkende basert på barnets alder og eventuell kontantstøtte mottatt av husholdningen. Ved å sammenligne med barnehagestatistikk finner vi at vår metode overestimerer antall barn i barnehage med totalt rundt 3 prosent. Metoden gir mindre avvik enn tidligere modellversjoner (Lian mfl. 2017), som tilordnet barnehageplass basert på registrert foreldrefradrag i husholdningen. Til tross for at vi for 2022 overestimerer antall barn i barnehage med om lag 3 prosent sammenlignet med barnehagestatistikken, finner vi at vi underestimerer total foreldrebetaling med om lag 2 prosent når vi sammenligner med innrapportert foreldrebetaling til Skatteetaten.

I dette notatet har vi vist deskriptiv statistikk for datagrunnlaget for å sammenfatte informasjon om husholdningstyper, husholdningsinntekt og andel for bruk av barnehage over året. Vi har videre beskrevet hvordan foreldrebetaling fordeler seg over ulike husholdninger i referansesystemet. Deretter har vi vist hvordan modellen kan anvendes til å beskrive effekter av ulike politiske tiltak. Med utgangspunkt i regelverket for foreldrebetaling gjeldende fra 1. august 2025 (referansen) viser vi provenyeffekter av en rekke endringer i dette regelverket. Vi har også illustrert fordelingseffekter av endringer i foreldrebetalingen med to eksempler: endring i ordningen for redusert foreldrebetaling, samt avvikling av foreldrefradraget og reduksjon i makspris for å oppnå provenynøytralitet.

Merk at LOTTE-Barn er adferdsfri og tar derfor ikke høyde for eventuelle endringer i arbeidstilbud og bruk av barnetilsynsordninger som følge av at foreldrebetalingen i barnehager endres. Parallelt med utviklingen av LOTTE-Barn pågår det arbeid med å utvikle simuleringsmoduler for å kunne beregne adferdseffekter av endringer i støtten til barnefamiliene. Blant annet er det utviklet modeller som kan anvendes til å anslå hvordan bruken av barnehage og arbeidstilbudet vil endres som følge av endringer i regelverket (Thoresen og Vattø 2019, Vattø og Østbakken 2024). På grunn av usikkerhet i modellering av adferdseffekter, er det imidlertid mest hensiktsmessig å benytte den adferdsfrie modellen LOTTE-Barn til å vurdere de direkte effektene av aktuelle politikkforslag. Predikerte adferdseffekter kan eventuelt supplere beregninger i LOTTE-Barn.

Merk også at LOTTE-Barn per i dag kun beregner foreldrebetaling i barnehage, og ikke foreldrebetaling i skolefritidsordningen (SFO). Årsaken til dette er at registerdataene vi benytter ikke gir tilstrekkelig informasjon for å tilordne bruk av SFO. Dersom registerdata om barns deltakelse i barnehage og SFO og mottak av moderasjonsordninger blir tilgjengelige, kan dette gi nye muligheter for å utvide modellen til denne gruppen også. SFO-dekningen er fortsatt lavere enn i barnehage og regelverk for foreldrebetaling varierer i større grad mellom kommuner, noe som foreløpig gjør alternative simuleringer utfordrende. Med økende grad av nasjonal regulering av foreldrebetaling i SFO kan det, på sikt, være mulig å utvide modellen til å dekke denne gruppen også.

Referanser

- Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV) (2024a): Stønad til barnetilsyn, <https://www.nav.no/barnetilsyn-enslig#stotte>
- Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV) (2024b): Kontantstøtte, <https://www.nav.no/kontantstotte>
- Dagsvik, J.K., T. Kornstad, Z. Jia og T.O. Thoresen (2008): LOTTE-Arbeid – en mikrosimuleringsmodell for arbeidstilbudseffekter, Rapporter 2008/11, Statistisk sentralbyrå.
- Hansen, K., B. Lian, R. Nesbakken og T.O. Thoresen (2008): LOTTE-Skatt – en mikrosimuleringsmodell for beregning av direkte skatter for personer, Rapporter 2008/36, Statistisk sentralbyrå.
- Høydahl, E. (2020): Sentralitetsindeksen, Notater 2020/04, Statistisk sentralbyrå.
- Jia, Z., B.M. Larsen, B. Lian, R. Nesbakken, O.E. Nygård, T.O. Thoresen og T.E. Vattø (2024): "The LOTTE system of tax microsimulation models", *International Journal of Microsimulation* 17, 73-95.
- Larsen, B.M. B. Lian og T.E. Vattø (2024): "Dokumentasjon av LOTTE-Barn for 2024. En simuleringsmodell for proveny- og fordelingseffekter av foreldrebetaling i barnehage", Notater 2024/30, Statistisk sentralbyrå.
- Lian, B., L. Midttømme og T.O. Thoresen (2012): Simulering av effekter av endringer i foreldrebetaling i barnehager og skolefritidsordningen, Notater 2012/26, Statistisk sentralbyrå.
- Lian, B., T.E. Vattø og T.O. Thoresen (2017): Dokumentasjon av «LOTTE-Barn». En registerbasert simuleringsmodul for proveny- og fordelingseffekter av foreldrebetaling i barnehage, Notater 2017/15, Statistisk sentralbyrå.
- Prop. 43 L (2023–2024) - regjeringen.no
- Sandstø, B.L. (2024): Foreldrebetaling i barnehager, januar 2024, Rapporter 2024/11, Statistisk sentralbyrå.
- Skatteetaten (2024): Foreldrefradrag, <https://www.skatteetaten.no/person/skatt/hjelp-til-riktig-skatt/familie-og-helse/barn/foreldrefradrag/>
- Statistisk sentralbyrå (2024a): Barnehagestatistikk, <https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/statistikk/barnehager>
- Statistisk sentralbyrå (2024b): Foreldrebetaling i barnehagar, <https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/statistikk/foreldrebetaling-i-barnehagar>
- Statistisk sentralbyrå (2024c): Befolkningsstatistikk, <https://www.ssb.no/statbank/table/07459/tableViewLayout1/>
- Statistisk sentralbyrå (2025a): Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, <https://www.ssb.no/inntekt-og-forbruk/inntekt-og-formue/statistikk/inntekts-og-formuesstatistikk-for-husholdninger>
- Statistisk sentralbyrå (2025b): Barnehagestatistikk, <https://www.ssb.no/utdanning/barnehager/statistikk/barnehager/artikler/stadig-storre-andel-barn-gar-i-barnehage>
- Thoresen, T.O. og T.E. Vattø (2019): An Up-to-Date Joint Labor Supply and Child Care Choice Model, *European Economic Review* 112, 51-73.
- Utdanningsdirektoratet (Udir) (2024a): Foreldrebetaling for barnehageplass og moderasjonsordninger, <https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/barnehage/foreldrebetaling/>

Utdanningsdirektoratet (Udir) (2024b): Om barnehagen. Tall for oppholdsareal, åpningstid, kostpenger, foreldrebetaling og tilsyn, <https://www.udir.no/tall-og-forskning/statistikk/statistikk-barnehage/om-barnehagen/>

Vattø, T.E., og K.M. Østbakken (2024): Do means-tested childcare subsidies discourage work?, *Journal of Population Economics* 37(1):17.

Vedlegg A: Beregningsrutine for plassering av barn i barnehage i LOTTE-Barn 2025

LOTTE-Barn er programmert i SAS. Vi gjengir her SAS-koden for plassering av barn i barnehage for grunnlagsåret 2022. I tillegg til dette programmet er det en rekke SAS-programmer for tilrettelegging av data til LOTTE-Barn (tilordne forsørgere mv.).

```
/*
```

```
Lage datasett lager.barn_plass som inneholder informasjon om hvert barn.  
Opplysninger om tilknytning hovedforsørger, lotte-id, alder (mnd) og opplysning om tildelt  
barnehageplass.
```

```
*/
```

```
/* Deler opp barneflokket etter alder */
```

```
data null_barn ett_barn to_barn seks_barn andre_barn;  
set lager.barn;  
if alder_aar=0 then output null_barn;  
else if alder_aar=1 then output ett_barn;  
else if alder_aar=2 then output to_barn;  
else if alder_aar=6 then output seks_barn;  
else output andre_barn;  
run;
```

```
*****;
```

```
* Ettåringer (ekskl 12 mnd barn) tilordnes halvtidsplass, men hvis  
kontantstotte>0 og høstmottak så omgjøres halvplass til ingen plass.  
Vårmottak gir halvplass;
```

```
data ett_barn;  
keep dhushnr dfamnr dkl2nr dfnr hovedforsnr alder_aar alder_mnd  
hel_bpllass halv_bpllass ingen_bpllass kontantstotte mnd max_mnd_kontantstotte  
egen_kontantstotte  
max_kontantstotte  
;
```

```
set ett_barn;  
mnd=alder_aar*12+alder_mnd;  
*kontantstotte=75000*KONTAND, personens samlede (tallet fra 350/NAV), dvs for alle barna. Sum  
kontantstøtte, hoved+sideforsørger;  
*egen_kontantstotte=kontantstotte*(max_kontantstotte/nevner,dvs sum maks kontantst for  
familien);  
hel_bpllass=0;  
halv_bpllass=1;  
ingen_bpllass=0;
```

```
* Høstbarna m/potensiell kontantstøtte er født aug-des 2021, dvs de er 13-16 mnd gamle i des-22;  
if mnd >=13 and mnd <= 16 and egen_kontantstotte>0 then  
do;  
hel_bpllass=0;  
halv_bpllass=0;
```

```
        ingen_bplass=1;  
    end;
```

* Barn på 12 mnd (1 år og 0 mnd), tilordnes null plass;

```
if mnd=12 then  
    do;  
        hel_bplass=0;  
        halv_bplass=0;  
        ingen_bplass=1;  
    end;
```

* Vårbarna er født jan-juli 2021, dvs de er 17-23 mnd gamle i des-22, disse får null plass avhengig av størrelsen på kontantstotte, hvis tilnærmet full kontantstøtte så null plass, cut-off sept;

```
if mnd=17 and egen_kontantstotte>=22500 then  
    do;  
        hel_bplass=0;  
        halv_bplass=0;  
        ingen_bplass=1;  
    end;
```

```
if mnd=18 and egen_kontantstotte>=30000 then  
    do;  
        hel_bplass=0;  
        halv_bplass=0;  
        ingen_bplass=1;  
    end;
```

```
if mnd=19 and egen_kontantstotte>=37500 then  
    do;  
        hel_bplass=0;  
        halv_bplass=0;  
        ingen_bplass=1;  
    end;
```

```
if mnd=20 and egen_kontantstotte>=45000 then  
    do;  
        hel_bplass=0;  
        halv_bplass=0;  
        ingen_bplass=1;  
    end;
```

```
if mnd=21 and egen_kontantstotte>=52500 then  
    do;  
        hel_bplass=0;  
        halv_bplass=0;  
        ingen_bplass=1;  
    end;
```

```
if mnd=22 and egen_kontantstotte>=60000 then  
    do;  
        hel_bplass=0;
```

```

        halv_bklass=0;
        ingen_bklass=1;
    end;

if mnd=23 and egen_kontantstotte>=67500 then
    do;
        hel_bklass=0;
        halv_bklass=0;
        ingen_bklass=1;
    end;

run;

*****;
* Toåringar tilordnes heltidsplass, men hvis mottatt kontantstotte større enn visst beløp, så
  null eller ingen plass, cut-off september;

data to_barn;
keep dhushnr dfamnr dkl2nr dfnr hovedforsnr alder_aar alder_mnd
    hel_bklass halv_bklass ingen_bklass kontantstotte mnd max_mnd_kontantstotte
    egen_kontantstotte
    max_kontantstotte
    ;

set to_barn;
mnd=alder_aar*12+alder_mnd;
*kontantstotte=75000*KONTAND, personens samlede (tallet fra 350/NAV), dvs for alle barna. Sum
kontantstøtte, hoved+sideforsørger;
*egen_kontantstotte=kontantstotte*(max_kontantstotte/nevner,dvs sum maks kontantst for
familien);
hel_bklass=1;
halv_bklass=0;
ingen_bklass=0;

* Toåringene starter potensielt m kontantstøtte i jan-22. De er 24-34 mnd gamle i des-22.
  Hvis kontantstøtte mottatt jan-aug, beløp=7500*8=67500-3500=64000 (tar også med 7500/2, ca
4000,
  i tilfelle noen barn er i den gruppa, tømmer utfallsrommet), disse skal ha halv plass;
if mnd >=24 and mnd <=34 and egen_kontantstotte>0 and egen_kontantstotte<=64000 then
    do;
        hel_bklass=0;
        halv_bklass=1;
        ingen_bklass=0;
    end;

* Hvis kontantstøtte mottatt minst også sept, så beløp=7500*9-3500=64000, hvis større enn dette så
null plass;
if mnd >=24 and mnd <=34 and egen_kontantstotte>64000 then
    do;
        hel_bklass=0;
        halv_bklass=0;
        ingen_bklass=1;
    end;

```

```
run;
```

```
*****;  
/* Seksåringer er i barnehage første halvdel av året og så på skole */  
data seks_barn;  
keep dhushnr dfamnr dkl2nr dfnr hovedforsnr alder_aar alder_mnd  
    hel_bklass halv_bklass ingen_bklass  
    ;  
set seks_barn;  
hel_bklass=0;  
halv_bklass=1;  
ingen_bklass=0;  
run;
```

```
*****;  
/* Nullåringer er per def ikke i barnehage */  
data null_barn;  
keep dhushnr dfamnr dkl2nr dfnr hovedforsnr alder_aar alder_mnd  
    hel_bklass halv_bklass ingen_bklass  
    ;  
set null_barn;  
hel_bklass=0;  
halv_bklass=0;  
ingen_bklass=1;  
run;
```

```
*****;  
/* Andre barn utenfor kontantstøttealder er alltid i barnehage */  
data andre_barn;  
keep dhushnr dfamnr dkl2nr dfnr hovedforsnr alder_aar alder_mnd  
    hel_bklass halv_bklass ingen_bklass  
    ;  
set andre_barn;  
hel_bklass=1;  
halv_bklass=0;  
ingen_bklass=0;  
run;
```

```
*****;  
/* Samler alle typer barn og sorterer på hovedforsnr */
```

```
data barn_plass;  
set null_barn ett_barn to_barn seks_barn andre_barn;  
run;
```

```
proc sort data=barn_plass out=lager.barn_plass;  
by hovedforsnr;  
run;
```

Vedlegg B: Simuleringsrutinen for LOTTE-Barn 2025

Vi gjengir her SAS-koden for simuleringsrutinen for 2025. I tillegg til dette programmet er det en rekke SAS-programmer for tilrettelegging av data til LOTTE-Barn (tilordne forsørgere og barnehageplass mv.), samt programmer for uttak av standard resultattabeller. Programmet for tilordning av barnehageplass er gitt i vedlegg A og regelvariabelnavn er gitt i vedlegg C.

```
/* Beregningsrutine til LOTTE-barn 2025 */
```

```
/*
```

```
libnames allerede tilgjengelige:
```

```
    BARN   Tildelte barnehageplasser for barn
```

```
    FRAM   Inndata til LOTTE-Skatt, spesialframførte data (faktorer=1)
```

```
    LIKNET Liknet skatteberegning fra LOTTE-Skatt
```

```
    RESULT Resultatet av kjøringen i LOTTE-Barn
```

```
    REFALT Referansekjøring til sammenligning i tabeller
```

```
*/
```

```
/******
```

```
Aggreger opp antall barn og bageplasser knyttet til hver hovedforsørger
```

```
*****/
```

```
proc sort data=barn.barn_plass(keep=hovedforsnr
                             hel_bplass halv_bplass ingen_bplass)
```

```
    out=barn;
```

```
by hovedforsnr;
```

```
proc means data=barn noprint nway;
```

```
by hovedforsnr;
```

```
var hel_bplass halv_bplass ingen_bplass;
```

```
output out=antall_barn(keep=hovedforsnr hel_bplass halv_bplass ingen_bplass) sum=;
```

```
/******
```

```
Finner ut hvor mye kjernetid som kan anvendes målt i fulltidsplass-ekvivalenter
```

```
*****/
```

```
proc sort data=barn.barn_plass out=barn2;
```

```
by hovedforsnr;
```

```
data kjernetid;
```

```
keep hovedforsnr kjernetid;
```

```
label kjernetid='Kjernetid målt i fulltidsplass-ekvivalenter';
```

```
retain kjernetid;
```

```
set barn2;
```

```
by hovedforsnr;
```

```
if first.hovedforsnr then kjernetid=0;
```

```
/* Bare barn som fyller 2 år (= &sakjerne.) eller mer i løpet av året får gratis kjernetid */
```

```
if alder_aar >= &sakjerne. then
```

```
do;
```

```
    * 6-åringer er som regel bare i barnehage første halvdel av året og på skolen fra høsten og
    kjernetiden tilsvarer da 1/4 plass på årsbasis;
```



```

if alder_aar=6 then kjernetid=kjernetid+(0.5*20/45);
else if alder_aar=&sakjerne. then kjernetid=kjernetid+(0.5*20/45);
else kjernetid=kjernetid+(20/45);
end;
if last.hovedforsnr then output;

```

```

/*****
Finn øvre grense for foreldrefradrag
*****/

```

```

data foreldrefradrag;
keep hovedforsnr grense_foreldrefrad;
retain hele_barn halve_barn;
set barn2;
by hovedforsnr;
if first.hovedforsnr then
do;
  hele_barn=0;
  halve_barn=0;
end;
select(alder_aar);
  when(1,6) halve_barn=halve_barn+1;
  when(2,3,4,5) hele_barn=hele_barn+1;
  otherwise;
end;
if last.hovedforsnr then
do;
  if hele_barn>0 then
    grense_foreldrefrad=&smaxff1.+&smaxff2.*(hele_barn-1+halve_barn/2);
  else if halve_barn>0 then
    grense_foreldrefrad=&smaxff1./2+&smaxff2.*((halve_barn-1)/2);
  else grense_foreldrefrad=0;
  output foreldrefradrag;
end;

```

```

/*****
Samle opplysninger
*****/

```

```

data antall_barn;
merge antall_barn(in=innen) kjernetid(in=innto) foreldrefradrag(in=inntre);
by hovedforsnr;
if innen and innto and inntre;

```

```

/*****
Finn inntekt til inntektsmoderasjon og finn samlet inntekt for
hovedforsørger+sideforsørger og evt stønad til barnetilsyn.
*****/

```

```

data person;
KEEP DHUSHNR DFAMNR DKL2NR DFNR SENTRAL_KODE DKOMST;
KEEP INNT_BEHOVPR_BHAGE INNT_BEHOVPR_BHAGE2 FAATT_STONAD_BTILSYN;

```

```
set liknet.person;
```

```
label INNT_BEHOVPR_BHAGE='Inntektsgrunnlag for inntektsmoderasjon barnehage';
/* Personinntekt (IT) og brutto kapitalinntekt (ikke oppjustert, dvs. IK-NSUM) inngår i
inntektsbegrepet */
```

```
INNT_BEHOVPR_BHAGE=IT+IK-NSUM;
```

```
label INNT_BEHOVPR_BHAGE2='Inntekt vedr stønad til barnetilsyn';
```

```
/* Personinntekt inngår i inntektsbegrepet */
```

```
INNT_BEHOVPR_BHAGE2=IT;
```

```
label FAATT_STONAD_BTILSYN='Faktisk mottatt stønad til barnetilsyn';
```

```
FAATT_STONAD_BTILSYN=BTILSYN;
```

```
/* Samle identen for hoved/side-forsørger og knytt dette opp mot
nummeret til hovedforsørger.
```

```
*/
```

```
DATA forsorg;
```

```
KEEP HOVEDFORSNR DHUSHNR DFAMNR DKL2NR DFNR;
```

```
set barn.sidefors barn.hovedfors;
```

```
proc sort data=forsorg out=forsorg;
```

```
by dhushnr dfamnr dkl2nr dfnr;
```

```
data forsorg;
```

```
merge forsorg(in=innen) person(in=innto);
```

```
by dhushnr dfamnr dkl2nr dfnr;
```

```
if innen and innto;
```

```
proc sort data=forsorg(keep=hovedforsnr innt_behovpr_bhage innt_behovpr_bhage2
faatt_stonad_btilsyn SENTRAL_KODE DKOMST)
```

```
out=forsorg;
```

```
by hovedforsnr;
```

```
proc means data=forsorg noprint nway;
```

```
class hovedforsnr;
```

```
var innt_behovpr_bhage innt_behovpr_bhage2 faatt_stonad_btilsyn;
```

```
output out=inntekt(keep=hovedforsnr innt_behovpr_bhage innt_behovpr_bhage2
```

```
faatt_stonad_btilsyn_freq_
```

```
rename=(freq_=ant_forsorgere)) sum=;
```

```
proc sort data=forsorg(keep=hovedforsnr SENTRAL_KODE DKOMST)
```

```
out=geografi NODUPKEY;
```

```
by hovedforsnr;
```

```
/******
```

```
Samle inntektsdata og barnedata under hver hovedforsørger.
```

```
Regne ut samlet barnehageutgifter.
```

```
*****/
```

```
data hovedfors;
```

```
merge antall_barn(in=innen) inntekt(in=innto) geografi (in=inntre);
```

```
by hovedforsnr;
```

if innen and innto and inntre;

label faktor_soskenmod='Faktor for søskenmoderasjon, gjenværende betaling av fullpris';

/* Søskenmoderasjon på landsbasis */

faktor_soskenmod=1;

antall_i_bhage=hel_b plass+halv_b plass;

if antall_i_bhage>1 then

faktor_soskenmod=1-((&spbs2./100)+(&spbs3./100)*(antall_i_bhage-2))/antall_i_bhage;

label andel_kjernetid='Andel av tiden i barnehage som regnes som kjernetid';

if (hel_b plass+0.5*halv_b plass)=0 then andel_kjernetid=0;

else andel_kjernetid=kjernetid/(hel_b plass+0.5*halv_b plass);

/* Skal det gis gratis kjernetid avhenger om inntekten er under ett angitt beløp */

label faktor_kjernetid='Faktor for moderasjon grunnet gratis kjernetid';

if innt_behovpr_bhage<=&sbkjerne. then faktor_kjernetid=(1-andel_kjernetid);

else faktor_kjernetid=1;

/* Setting av fullpris for husholdningen etter sentralitetssone 1-6 og tiltakssone */

fullpris=&sbbhel.;

if &sdssone.=1 then

select (SENTRAL_KODE);

when ('S01') fullpris=&sbs1bhel.;

when ('S02') fullpris=&sbs2bhel.;

when ('S03') fullpris=&sbs3bhel.;

when ('S04') fullpris=&sbs4bhel.;

when ('S05') fullpris=&sbs5bhel.;

when ('S06') fullpris=&sbs6bhel.;

otherwise;

end;

if DKOMST=1 then fullpris=&sbtsone.;

/* Fullpris uten kostpenger settes etter inntekt, men med en maksimalpris */

label pris1='Fullpris barnehage første barn';

* Årsinntekten deles på 11 måneder og det er prosentpoeng derfor deles det på 1100;

/* Det utføres en sjekk om at prosentandel av inntekten er over 0 og mindre enn 100.

Hvis ikke, blir det ingen inntektmoderasjon */

if &spbi1.> 0 and &spbi1.<100 then

pris1=min(max(0,innt_behovpr_bhage)*&spbi1./1100,fullpris);

else pris1=fullpris;

antall_i_bhage=hel_b plass+halv_b plass;

label bhage_ekvivalenter='Antall barnehageplasser i heltidsekvivalenter';

bhage_ekvivalenter=hel_b plass+halv_b plass/2;

/* Det skal betales for 11 måneder i året og eventuell søskenmoderasjon skal påberegnes.

Det er ingen rabatt på kostpenger.

*/

label bhageutgift='Foreldrenes utgift til barnehage';

bhageutgift=(pris1*faktor_soskenmod*faktor_kjernetid)*11*bhage_ekvivalenter;

```

label kostp='Kostpenger';
kostp=&sbbkost.*11*bhage_ekvivalenter;

label stonad_btilsyn='Stønad til barnetilsyn';
stonad_btilsyn=0;
if faatt_stonad_btilsyn>0 then
do;
/*
  Har mottatt faktisk støtte i grunnlagsåret. Antar at bare de som
  har fått det før, kan få det nå.
*/
antbarn=antall_i_bhage+ingen_bplass;
if innt_behovpr_bhage2 < &sbgrunn.*&sbtig. and antbarn>0 then
do;
/* Det er en maksimalgrense for stønaden, avhengig av antall barn */
/* Stønaden skal ikke dekke kostpenger */
drop maksgrense;
select(antbarn);
  when(1) maksgrense=&smaxt1.;
  when(2) maksgrense=&smaxt2.;
  otherwise maksgrense=&smaxt3.;
end;
stonad_btilsyn=min(maksgrense,(bhageutgift)*&spt./100);
end;
end;

* Regne ut foreldrefradrag, basert på dokumenterte barnehageutgifter;
label foreldrefr='Foreldrefradrag i inntekt';
dok_utgifter=bhageutgift-stonad_btilsyn;
foreldrefr=max(0,min(dok_utgifter,grense_foreldrefrad));
label skatteford_for='Skattefordel foreldrefradrag';
skatteford_for=0.22*foreldrefr;
* Regne ut netto foreldrebetaling ekskl. stønad og skattefordel;
label netto_bhage_bet='Netto barnehageutgifter';
netto_bhage_bet=bhageutgift-stonad_btilsyn-skatteford_for;

```

```

/*****
*****/

```

Vedlegg C: Regelvariable i LOTTE-Barn 2025

Vi gjengir her navn på regelvariable samt -verdier for referansesystemet 2025.

Variabelnavn	Verdi	Forklaring
SBBHEL	2000	Barnehage fulltids plass, pris pr mnd
SBTSONE	0	Tiltakssonen, barnehage fulltids plass, pris pr mnd
SDSSONE	1	Spesifikke priser etter sentralitetssone 1=ja 0=nei
SBS1BHEL	2000	Sentralsonen 1, barnehage fulltids plass, pris pr mnd
SBS2BHEL	2000	Sentralsonen 2, barnehage fulltids plass, pris pr mnd
SBS3BHEL	2000	Sentralsonen 3, barnehage fulltids plass, pris pr mnd
SBS4BHEL	2000	Sentralsonen 4, barnehage fulltids plass, pris pr mnd
SBS5BHEL	1500	Sentralsonen 5, barnehage fulltids plass, pris pr mnd
SBS6BHEL	1500	Sentralsonen 6, barnehage fulltids plass, pris pr mnd
SBBKOST	380	Barnehage fulltids plass, kostnader pr mnd
SPBS2	30	Barnehage søskenmoderasjon, 2. barn, %
SPBS3	100	Barnehage søskenmoderasjon, 3. og etterfølgende barn, %
SBKJERNE	669050	Gratis kjernetid, inntektsgrense
SAKJERNE	2	Gratis kjernetid, nedre aldersgrense
SIBI	0	Barnehage inntektmod, antall trinn
SGBI1	0	Barnehage inntektmod, nedre grense intervall 1
SPBI1	6	Barnehage inntektmod, prosentstørrelse intervall 1
SGBI2	0	Barnehage inntektmod, nedre grense intervall 2
SPBI2	0	Barnehage inntektmod, prosentstørrelse intervall 2
SGBI3	0	Barnehage inntektmod, nedre grense intervall 3
SPBI3	0	Barnehage inntektmod, prosentstørrelse intervall 3
SBGRUNN	124028	Grunnbeløp G i folketrygden
SBTIG	6	Stønads barnetilsyn, inntektsgrense i antall G
SPT	64	Stønads barnetilsyn, dekningsgrad i %
SMAXT1	55800	Stønads barnetilsyn, maks beløp for 1 barn
SMAXT2	72792	Stønads barnetilsyn, maks beløp for 2 barn
SMAXT3	82500	Stønads barnetilsyn, maks beløp for 3 eller flere barn
SMAFF1	25000	Maksimalt foreldrebetaling for 1. barn
SMAFF2	15000	Maksimalt foreldrebetaling for hvert 2.+ barn

Vedlegg D: Resultater for ekvivalensjustert inntekt

Desiltabellene i dette vedlegget er konstruert ved at disponibel inntekt er summert over husholdningens medlemmer og justert med en ekvivalensskala. Hensikten med å ekvivalensjustere er å kunne sammenligne husholdninger av ulik størrelse (samlet inntekt antas fordelt på personene i husholdningen og det er stordriftsfordeler ved å bo sammen i en husholdning). Barn vektet ned, sammenlignet med voksne, under antakelsen om at nødvendige kostnader er lavere. Vi har valgt å bruke EU-skalaen til å ekvivalensjustere, dvs. at den første voksne regnes som én forbruksenhet, ytterligere voksne regnes som 0,5 forbruksenheter, mens hvert barn teller som 0,3 forbruksenheter. Ekvivalent beløp beregnes som summen over husholdningen dividert på antall forbruksenheter. Alle personer i samme husholdning tilordnes samme ekvivalensjusterte husholdningsinntekt. Det er likevel person, og ikke husholdning, som er analyseenheten i desiltabellene.

Tabell D1 Antall barn og familietyper i inntektsdesiler, ekvivalent disponibel inntekt

Desilgruppe	Ekvivalent inntekt	Antall barn 0-6 år	Andel enslige forsørgere	Andel, bruk av barnehage ¹
1	209 447	1,51	0,32	0,71
2	335 773	1,47	0,25	0,68
3	401 237	1,46	0,16	0,69
4	450 892	1,47	0,12	0,69
5	492 769	1,45	0,10	0,70
6	533 469	1,43	0,10	0,70
7	577 225	1,41	0,09	0,70
8	631 580	1,37	0,10	0,69
9	714 124	1,36	0,09	0,69
10	1 061 138	1,36	0,09	0,71

¹ Gjennomsnittlig andel for bruk av barnehage blant barn 0-6 år i husholdningen for referansen 2025 (basert på grunnlagsåret 2022). Heltidsplass hele året for samtlige barn i husholdningen gir andel 1. Alle 0-åringene har andel 0, mens alle 6-åringene har maksimalt andel 0,5. Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell D2 Foreldrebetaling etter ekvivalent disponibel inntekt, kr/år (alle beløp er i ekvivalente størrelser)

Desilgruppe	Ekvivalent inntekt	Foreldrebetaling (ekskl. kost)	Foreldrefradrag, red. skatt	Stønad til barnetilsyn	Netto foreldrebetaling ¹
1	209 447	4 402	958	45	3 398
2	335 773	7 301	1 571	161	5 570
3	401 237	8 277	1 788	150	6 340
4	450 892	8 653	1 888	70	6 694
5	492 769	8 763	1 918	43	6 802
6	533 469	8 871	1 950	9	6 913
7	577 225	8 850	1 945	10	6 895
8	631 580	8 769	1 927	8	6 834
9	714 124	8 807	1 937	4	6 866
10	1 061 138	9 064	1 993	3	7 067

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrukket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell D3 Effekt på netto foreldrebetaling ved endret inntektsmoderasjon (fra 6 pst til 5 pst av inntekt). Husholdningene gruppert etter inntektsdesil. Kr/år (alle beløp i ekvivalente størrelser)

Desilgruppe	Disponibel inntekt (ref.)	Netto foreldrebetaling ¹		
		Alternativ	Referanse	Differanse
1	209 447	3 211	3 398	-187
2	335 773	5 521	5 570	-49
3	401 237	6 328	6 340	-12
4	450 892	6 688	6 694	-6
5	492 769	6 797	6 802	-4
6	533 469	6 909	6 913	-3
7	577 225	6 893	6 895	-3
8	631 580	6 832	6 834	-2
9	714 124	6 865	6 866	-2
10	1 061 138	7 066	7 067	-1

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn. «Alternativ» beskriver netto foreldrebetaling i alternativet der inntektsmoderasjon settes lik 5 prosent av inntekten. «Referanse» beskriver netto foreldrebetaling i referansen for 2025, der inntektsmoderasjon er satt lik 6 prosent av inntekten.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.

Tabell D4 Effekt på netto foreldrebetaling ved å avvikle foreldrefradraget mot å redusere makspris. Husholdninger gruppert etter inntektsdesil. Kr/år (alle beløp i ekvivalente størrelser)

Desilgruppe	Disponibel inntekt (ref.)	Netto foreldrebetaling ¹		
		Alternativ	Referanse	Differanse
1	209 447	3 584	3 398	186
2	335 773	5 595	5 570	25
3	401 237	6 324	6 340	-15
4	450 892	6 671	6 694	-24
5	492 769	6 777	6 802	-24
6	533 469	6 896	6 913	-16
7	577 225	6 883	6 895	-12
8	631 580	6 826	6 834	-7
9	714 124	6 868	6 866	2
10	1 061 138	7 082	7 067	15

¹ Netto foreldrebetaling er beregnet som foreldrebetaling (ekskl. kostpenger) fratrasket skattefordel av foreldrefradrag og stønad til barnetilsyn. «Alternativ» beskriver netto foreldrebetaling i alternativet der foreldrefradraget er avviklet og maksprisen er redusert for å oppnå provenynøytralitet i forhold til referansen. «Referanse» beskriver netto foreldrebetaling i referansen for 2025.

Kilde: Statistisk sentralbyrå, beregninger med LOTTE-Barn, grunnlagsår 2022, referanseår 2025.